

Sygn. akt XVII AmC 3503/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2012r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Witold Rękosiewicz

Protokolant: Piotr Grzywacz

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2012r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Stowarzyszenia (...) z/s w W.

przeciwko (...) S.A. z/s w R.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I. Uznaje za niedozwolone i zakazuje (...) S.A. z/s w R. wykorzystywania w umowach z konsumentami postanowień wzorca umowy o treści:

1. (...) S.A. nie ponosi odpowiedzialności prawnej za szkody poniesione przez Abonenta w związku z korzystaniem lub niemożnością korzystania z Usługi(...)",

2. „Abonent wyraża zgodę na przeniesienie przez (...) S.A. praw na inną spółkę”.

II. Zasądza od (...) S.A. z/s w R. na rzecz (...) Stowarzyszenia (...) z/s w W.

kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa proc

III. (...) S.A. z/s w R. kwotą 1200 zł (jeden tysiąc dwieście) tytułem stałej opłaty sądowej od dwóch pozwów i nakazuje pobranie tej kwoty od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie .

IV. Zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt (...) S.A. z/s w R. .

SSO Witold Rękosiewicz

Sygn. Akt XVII AmC 3503/12

UZASADNIENIE

Powód (...) Stowarzyszenie (...) z siedzibą w W. pozwami z dnia 18 kwietnia 2012 r. wniósł o uznanie za niedozwolone i zakazanie pozwanemu (...) SA z siedzibą w R. wykorzystywania w umowach z konsumentami następujących postanowień wzorca umownego pod nazwą „Regulamin świadczenia Usługi (...) do Internetu przez (...) SA” stosowanego przez pozwanego przy wykonywaniu działalności gospodarczej w brzmieniu:

1. (...) SA nie ponosi odpowiedzialności prawnej za szkody poniesione przez Abonenta w związku z korzystaniem lub niemożnością korzystania z Usługi (z zastrzeżeniem § 10 ust. 2).” (§ 12 pkt 3 Regulaminu).

2. „Abonent wyraża zgodę na przeniesienie przez (...) SA praw na inną spółkę” (§ 22 ust. 1 Regulaminu).

W uzasadnieniu powód zarzucił, iż kwestionowane postanowienia wzorca stosowanego przez pozwanego są sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumentów. Stanowią więc niedozwolone klauzule umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc.

Odnosnie postanowienia z punktu pierwszego pozwu powód wskazał, iż stanowi ono niedozwoloną klauzulę umowną w rozumieniu art. 385³ pkt 2 kc albowiem istotnie ogranicza odpowiedzialność pozwanego względem konsumenta za niewykonanie zobowiązania.

Drugie kwestionowane postanowienie w ocenie powoda zezwala pozwanej na przeniesienie wszelkich praw wynikających z umowy w przypadku braku akceptacji konsumenta na inną spółkę, wypełniając tym samym znamiona klauzuli niedozwolonej z art.385³ pkt 5 kc. Powód wskazał, iż konsument winien mieć faktyczną możliwość decydowania, czy zgadza się na zmianę po stronie jego kontrahenta. Przedmiotowe postanowienie pozbawia zatem konsumenta tego uprawnienia oraz stanowi, iż pozwana spółka nie ma nawet obowiązku informować konsumenta o planowanych zmianach.

Według powoda przedmiotowe postanowienia nie uwzględniają i nie zabezpieczają interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co nie znajduje żadnego uzasadnienia i prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco niekorzystny dla konsumentów.

Pozwany uznał żądanie pozwu i wniósł o nieobciążanie go kosztami postępowania. Wskazał jednak, iż wbrew zapisowi art. 479¹² § 3 kpc nie był przez powoda wzywany do zaprzestania stosowania w/w postanowień umownych, co powinno skutkować zastosowaniem wobec niego przez Sąd rygoru z art. 130 kpc.

Oświadczył, iż niezwłocznie po otrzymaniu odpisu pozwu i zapoznaniu się z jego treścią podjął działania zmierzające do usunięcia kwestionowanych postanowień ze stosowanego w obrocie z konsumentami wzorca i obecnie już ich nie stosuje.

Podkreślił, że uznał powództwo przy pierwszej czynności procesowej, wobec czego wnioszek w przedmiocie nieobciążania go kosztami postępowania wydaje się być uzasadniony i zgodny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył co następuje:

Bezspornym jest, iż pozwany w prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej wykorzystywał przytoczone w pozwie postanowienia umowne. Pozwany temu nie zaprzeczył. Nie zarzucił też niezgodności cytowanych postanowień z treścią stosowanego wzorca umownego. W związku z tym, okoliczności te na podstawie art. 230 kpc należało uznać za przyznane.

Okoliczność złożenia przez pozwanego oświadczenia o uznaniu powództwa pozostaje bez wpływu na możliwość sądowej oceny kwestionowanych przez powoda postanowień pod kątem ich niedozwolonego charakteru. Zgodnie bowiem z art. 479⁴¹ kpc, w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone Sąd nie może wydać wyroku tylko na podstawie uznania powództwa.

W tym stanie faktycznym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

W postępowaniu o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone przedmiotem oceny Sądu jest, czy zawarte we wzorcach, kwestionowane postanowienia kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz czy skutkiem tego dochodzi do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Nie dotyczy to jednak postanowień regulujących główne świadczenia stron, jak cena lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Decydujące znaczenie dla abuzywności tych postanowień ma fakt, czy zostały uzgodnione w sposób indywidualny czy też zostały sporządzone wcześniej a następnie przedstawione konsumentowi do podpisania

bez możliwości negocjacji. Pozwana nawet nie twierdziła, że kwestionowane postanowienia były przedmiotem negocjacji z konsumentami.

Przesłankami abuzywności postanowień wzorca umownego jest również ich sprzeczność z dobrymi obyczajami oraz rażące naruszenie interesów konsumenta. Istotą pojęcia dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on właściwym informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty, przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu równorzędnego partnera umowy jakim jest konsument. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, ukształtowania stosunku zobowiązaniowego niezgodnie z zasadą równorzędności stron (tak M. Śmigiel – Wzorce umowne s. 360). Chodzi więc o działania potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania.

Klauzula generalna wyrażona w art. 385¹ § 1 k c uzupełniona została listą niedozwolonych postanowień umownych zamieszczoną w art. 385³ k c. Obejmuje ona najczęściej spotykane w praktyce klauzule uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne rozłożenie praw, obowiązków czy ryzyka między stronami prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Są to takie klauzule, które jedną ze stron (konsumenta) z góry w oderwaniu od konkretnych okoliczności stawiają w gorszym położeniu. Wyliczenie to ma charakter niepełny, przykładowy i pomocniczy. Funkcja jego polega na tym, że zastosowanie we wzorcu umowy postanowień odpowiadających wskazanym w katalogu znacząco ułatwić ma wykazanie, że spełniają one przesłanki niedozwolonych postanowień umownych objętych klauzulą generalną art. 385¹ § 1 k c. W razie wątpliwości ciężar dowodu, że dane postanowienia nie spełniają przesłanek klauzuli generalnej spoczywa na przedsiębiorcy. – art. 385¹ § 4 k c. Aby uchylić domniemanie, że klauzula umowna zgodna z którąś z przykładowych klauzul wymienionych w art. 385³ k c. jest niedozwolonym postanowieniem umownym należy wykazać, że została ona uzgodniona indywidualnie lub, że nie kształtuje praw i obowiązków konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interesy mimo swego „niedozwolonego” brzmienia tzn nie spełnia przesłanek z art. 385¹ § 1 k c. Dopiero po wykazaniu tej drugiej okoliczności może dojść do uchylenia domniemania abuzywności.

Oceniając pierwsze z kwestionowanych w pozwie postanowień należy stwierdzić, iż wypełnia ono przesłanki klauzuli abuzywnej z art. 385³ pkt 2 kc, gdyż w istotny sposób ogranicza odpowiedzialność Operatora względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Przewiduje bowiem wyłączenie odpowiedzialności przedsiębiorcy za czas przerwy w dostawie sygnału lub pogorszenie jakości sygnału. Klauzula ta prowadzi również do wyłączenia odpowiedzialności przedsiębiorcy za brak sygnału lub przerwy w jego dostawie. Wyłączona zatem zostaje możliwość żądania przez konsumenta obniżenia opłaty abonamentowej. Powyższe stwarza sytuację, w której to na konsumenta zostaje niejako „scedowane” ryzyko związane z prawidłowym prowadzeniem działalności gospodarczej przez Operatora.

Odnosnie postanowienia z pkt drugiego pozwu należy wskazać, iż postanowienie to kształtuje prawa konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i w rażący sposób narusza jego interesy, wypełniając tym samym znamiona klauzuli niedozwolonej z art. 385³ pkt 5 kc, albowiem zezwala pozwanej spółce na przeniesienie praw i obowiązków wynikających z umowy bez zgody konsumenta. Pozwany przyznaje sobie zatem uprawnienie do dokonania scedowania praw i obowiązków wynikających z łączącej ją z konsumentem umowy, na osobę trzecią, bez zgody konsumenta. Narzucenie z góry, możliwości dokonania przez pozwaną spółkę jako Operatora telekomunikacyjnego, przeniesienia praw i obowiązków wynikających z zawartej z konsumentem umowy, na osobę trzecią, stanowi w ocenie Sądu nadużycie przewagi kontraktowej przedsiębiorcy, a ponadto może wywoływać po stronie konsumenta mylne wyobrażenie, co do przysługujących mu praw. Treść zakwestionowanego postanowienia umownego może bowiem

wprowadzić konsumenta w błąd co do tego, iż pozwana może dokonać przeniesienia praw i obowiązków wynikających z umowy, bez zgody konsumenta.

Należy mieć również na uwadze, iż zastrzeżenie z góry uprawnienia pozwanej spółki do przeniesienia praw i obowiązków wynikających z umowy bez zgody konsumenta rodzi niepewność po stronie konsumenta co do podmiotu, który będzie świadczył mu usługi telekomunikacyjne w trakcie trwania zawartej umowy. Powyższe uzasadnia twierdzenie, że przedmiotowe postanowienie nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, A. słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób rażąco niekorzystny dla konsumenta.

Zakwestionowane klauzule nie uwzględniają i nie zabezpieczają zatem interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co nie znajduje żadnego uzasadnienia i prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nie równorzędny i rażąco dla niego niekorzystny.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy uznając, iż kwestionowane postanowienia wzorca umownego stosowane przez pozwanego spełniają przesłanki klauzuli niedozwolonej (art. 385¹ § 1 k c) zakazał ich wykorzystywania w obrocie (art. 479⁴² § 1 kpc).

O obciążeniu pozwanego stałą opłatą sądową od pozwu orzeczono na podstawie art. 26 ust 1 pkt 6 w zw. z art. 113 ust. 1 oraz art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167, poz. 1398).

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 i 99 kpc stosownie do wyniku sporu.

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt pozwanego zarządzo na zasadzie art. 479⁴⁴ kpc.

SSO Witold Rękosiewicz